

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/162707,82-rocznica-powstania-Brygady-Strzelcow-Karpackich.html>
27.04.2024, 06:30

82. rocznica powstania Brygady Strzelców Karpackich

Data publikacji 11.04.2022

12 kwietnia 1940 r. Naczelnny Wódz gen. Władysław Sikorski wydał rozkaz o sformowaniu w Syrii Brygady Strzelców Karpackich. Jednostka wstąpiła się później obroną Tobruku.

We wrześniu 1939 r. Wojsko Polskie nie zdołało obronić ojczyzny, ale nigdy nie skapitulowało. Władysław Sikorski – nowy premier, a wkrótce także Naczelnny Wódz – przystąpił we Francji do energicznej odbudowy armii. Niebawem zdecydował się też na utworzenie brygady piechoty górskiej w Syrii – na francuskim terytorium mandatowym. Powstała w ten sposób Brygada Strzelców Karpackich z płk. Stanisławem Kopańskim jako dowódcą. Jednostkę zasilili m.in. uciekinierzy z miejsc internowania w Rumunii i na Węgrzech, ochotnicy z okupowanego kraju, a nawet z obu Ameryk. Nieproporcjonalnie dużo było w tym gronie osób z wyższym lub średnim wykształceniem.

Po klęsce Francji w czerwcu 1940 r. brygada zdołała uniknąć rozbrojenia i przejść do Palestyny, kontrolowanej wówczas przez Brytyjczyków. Jesienią 1940 r. Polaków przeniesiono do Egiptu, gdzie wojska brytyjskie skutecznie przeciwstawiły się Włochom. Na przełomie lat 1940–1941 Brytyjczycy wyparli Włochów z Egiptu i zajęli część Libii, w tym Tobruk – ważny port

IPNBU-2-6-110-4 gen. Władysław Sikorski rozmawia z żołnierzem Karpackiego Pułku Artylerii podczas wizytacji oddziałów Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich w oblężonym Tobruku, 14 listopada 1941 r.

IPNBU-2-6-110-7-1-2 gen. Władysław Sikorski w okopach Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich w oblężonym Tobruku, 14 listopada 1941 r.

morski i bazę zaopatrzeniową.

Sytuację na froncie afrykańskim zmieniło wejście do walk niemieckiego korpusu ekspedycyjnego gen. Erwina Rommła. Wiosną 1941 r. Niemcy i Włosi przeszli do ofensywy, która mogła zagrozić Kairowi. Na tyłach wojsk Osi pozostała broniąca się twierdza Tobruk. W sierpniu 1941 r. przetrzucono tam jednostkę polską, przemianowaną wcześniej na Samodzielną Brygadę Strzelców Karpackich. Żołnierze Kopańskiego (już generała) przez kilka miesięcy odpierali ataki przeważających sił niemiecko-włoskich, aż do odblokowania miasta przez brytyjską 8. Armię w grudniu 1941 r.

IPNBU-2-11-38-25-1-1 Żołnierze Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich przy zdobytym włoskim dziale w pobliżu Tobruku w Libii.

Do marca 1942 r. Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich brała udział w dalszych walkach w Afryce Północnej. Na bazie tej jednostki powstała później 3. Dywizja Strzelców Karpackich, która miała duży udział w zdobyciu Monte Cassino.

***

Chwalebny szlak bojowy Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich zostanie upamiętniony w ramach zainauguowanego niedawno projektu IPN „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”. Bliższe informacje na ten temat można znaleźć na stronie internetowej <https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/>

Polecamy Państwu także popularnonaukowe publikacje Instytutu Pamięi Narodowej przybliżające losy Brygady:

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/afryka/87001,Tobrukie-szczury-w-afrykanskim-piekle-Samodzielna-Brygada-Strzelcow-Karpackich.html>

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/128887,Polska-flaga-na-Medauarze-Samodzieln-Brygada-Strzelcow-Karpackich.html>